

Rom 9, 30-32

30-32: Hva skal vi da si? At hedningene som ikke søkte rettferdighet, har fått rettferdighet, men det er den rettferdigheten som er av tro. Men Israel som søkte rettferdighetens lov, har ikke grepet rettferdighetens lov. Hvorfor? Fordi de ikke søkte den ved tro, men ved lovgjerninger. For de snublet over snublesteinen.

Her har vi så forklaringen på alt det Paulus har villet ha fram gjennom dette kapitlet. Gjennom gåtefulle og støtende ord har han først lenge uroet de selvrettferdige jødene. Så kommer han her med forklaringen på alt dette, og innleder med dette helt klare spørsmålet: Hva skal vi da si? Hva har vi lært av de skriftstedene vi har tatt fram her? Og hva er selve saken som det tales om hele veien? Jo, svaret er altså dette: "At hedningene som ikke søkte etter rettferdighet, har fått rettferdighet, men det er den rettferdigheten som er av tro. Men Israel som søkte rettferdighetens lov, har ikke grepet rettferdighetens lov. Hvorfor? Fordi de ikke søkte den ved tro, men ved lovgjerninger".

Paulus' forklaring går ut på følgende: Jeg har sagt, og bevist med Skriften, at når det gjelder hvem som skal bli frelst, så "kommer det ikke an på den som vil, heller ikke på den som løper, men på Gud som viser miskunn". Ja, at "Gud forbarmer seg over den han vil, og forherder den han vil", m. m. tilsvarende. Med alt dette har jeg først og fremst talt om dette som står åpenbart for alles øyne; at hedninger, som ikke søkte rettferdighet, de har fått rettferdighet utelukkende ved tro. Mens Israel, som gjennom alle slags lovens gjerninger søkte rettferdighet, de har ikke fått den. Bare fordi de ikke søkte den ved tro. For de snublet over snublesteinen. Og gjennom dette store eksemplet skal denne evighetsviktige sannheten innskjerpes; at det mest nidkjære løp og strev etter rettferdighet ikke forplikter Gud til å rettferdiggjøre dem som løper og strever slik. Tvert imot; når de søker sin rettferdighet gjennom gjerninger, skal de aldri motta den. Mens derimot de mest uverdige mennesketyper, som f. eks. hedningene, som ikke en gang søkte etter rettferdighet, de skal få rettferdighet når de ved troen får ta imot (annammer) Kristus.

Så fri er Gud til å forbarme seg over hvem han vil, at han kan forkaste og forherde sitt eget gamle eiendomsfolk, som jaget etter rettferdighet - kan forkaste disse bare fordi de ikke søkte rettferdigheten i Kristus. Mens han derimot tar imot, benåder og rettferdiggjør ville og ugudelige hedninger, når de omsider vender seg til Kristus og annammer (tar imot) den rettferdighet som er av tro. Det var dette Paulus ville ha fram når han brukte eksemplet om hvordan Gud helt fritt utvalgte Jakob framfor Esau på et tidspunkt da barna ennå ikke var født, og ikke hadde gjort hverken godt eller ondt. Med samme hensikt er det apostelen viser til hvordan Gud talte til Moses om hvordan han helt fritt og av bare nåde forbarmet seg over folket i ørkenen. Og som et advarende eksempel minner så Paulus om hvordan Gud talte til Farao om hans forherdelse.

Det Paulus vil ha sagt er at intet menneske kan tilkjempe seg rettferdighet og nåde hos Gud på den måten som passer mennesket selv. Det er bare Herren selv som bestemmer veien. Og dette gjør han på så underlig vis at han forkaster dem som virkelig har gjort ganske gode gjerninger, og benåder derimot dem som har gjort dårligere gjerninger - bare avhengig av om de tilber eller forkaster Kristus, - han som er den eneste veien til frelse. Så er da dette kapitlet det sterkeste sprengningsverktøyet Paulus har brukt til om mulig å gjennombore og underminere egenrettferdighetens seige og hardeste grunnvoller.

Her har vi da også det aller sterkeste evangelium om Guds frie nåde gjennom Kristus. Men før vi ser nærmere på det, vil vi først se hvor konkret disse versene avviser den falske tydingen av dette kapitlet; at Paulus her skulle ha lært om noen slags helt vilkårlig rådslutning fra Gud side, hvor han skulle frelse eller fordømme mennesker uten noe som helst hensyn til hvordan den enkelte forholder seg til evangeliets kall. Her forklarer jo Paulus selv hva det er han har villet si. Og i v. 32 svarer han uttrykkelig på spørsmålet om hvorfor Israel ble forkastet. Ingen av stedene nevner han et ord om noen form for vilkårlig forkastelse. Tvert imot holder han uttrykkelig fram Israels vantro som selve årsaken til at de ikke hadde grepet rettferdighetens lov. Om hedningene sier han bare at de "har fått rettferdighet, men det er den rettferdigheten som er av tro". Men når han sier om Israel at de "ikke har grepet rettferdighetens lov", spør han konkret: "Hvorfor?" Og da svarer han: "Fordi de ikke søkte den ved tro, men ved lovgjerninger. For de snublet over snublesteinen". Han sier ikke: Fordi Gud hadde besluttet å ikke gi dem sin nåde til omvendelse og tro. Nei, gjentatte ganger viser han at de hadde selv skylden: "fordi de ikke søkte den ved tro", "de snublet over snublesteinen".

Paulus legger hele skylden på dem selv - på samme måte som Herren Gud selv gjør over alt i Skriften. Men når skylden legges på Israels egen vantro, så forutsetter jo det at de også må ha kunnet komme til troen, istedenfor at de altså i vantro forkastet nåden. Vi ser dette belyst i kap. 10, hvor det først (i v. 14) heter: "Hvordan skal de tro på ham som de ikke har hørt om?". Og hvor han så tilføyer (i v. 18): "Har de ikke hørt? Jo, sannelig: Deres røst har gått ut til hele jorden, og deres ord til hele jorden". I neste vers fortsetter han: "Men jeg sier: Forstod ikke Israel dette?" Og på nytt gjentar han (v. 21): "Men til Israel sier han (Gud): Hele dagen lang har jeg rakt ut mine hender til et ulydig folk som tar til motmæle". Alt dette går jo bare ut på å bevise at det er Israel selv som er skyld i sin vantro - ikke Gud, ikke en vilkårlig rådslutning fra Guds side. Det skal sannelig en sterk vilje til å forsvare sin egen fastlåste mening, når den er på kollisjonskurs med så klare ord i Skriften. For her har jo Paulus tydelig nok uttrykt hva det er han har villet si. Dessuten; hvorfor skulle en kunne tro at han her i dette kapitlet plutselig ville komme med en helt ny lære som stred imot alt det han selv ellers lærer - og imot alt det hele Skriften lærer om dette forholdet?

Når Paulus i kap. 8: 29-30 konkret taler om Guds utvelgelse av enkelte personer, så grunner han denne utvelgelsen på det han på forhånd visste, at han "kjente dem på forhånd", (v. 29). Så skulle han altså nå plutselig kullkaste det han lærte oss der. Og så lære oss nå at Gud, i en helt vilkårlig rådslutning, uten dette at han "kjente dem på forhånd", skulle bestemme at visse mennesker skulle frelses, og andre derimot fordømmes. Dette skulle da altså skje uten noe som helst hensyn til om

disse menneskene tok imot eller avviste evangeliets kall. Skulle en kunne tro slikt kunne skje med en Kristi apostel? Må Gud bevare oss mot vår egen ånd og overfor all villfarelse! Det finnes ikke noe menneske på jord som er så hellig og opplyst at det ikke kan bedras av disse. Vi har da sett ellers utmerkede Guds menn nettopp falle i den villfarelsen vi har omtalt her. Nei, vi må ha rettesnoren for all vår tro i Skriftens åpenbare og tydelig ord.

Selv om Paulus ikke hadde tilføyd den forklaringen han gir oss her (i v. 30-32) og i neste kapittel, burde vi likevel ha forstått hans mindre tydelige ord, hvis vi har den åpenbare troslæren gjennom hele Skriften klart for oss. Paulus' viktige tolkingsregel er følgende: "Har noen en profeti, så la oss profetere i overensstemmelse med troen". Men desto mer bør vi takke Gud for Ordets klarhet, når apostelen selv har gitt oss en forklaring som både avklarar enhver tvetydighet og uttrykkelig sier oss hva det er han mener.

Men her kan så noen innvende: Altså var det likevel noe som hadde betydning hos hedningene, og som gjorde at de ble frelst; dette at de trodde? Dette var jo tross alt noe som krevdes av dem, og altså en fortjeneste hos dem som trodde -! Men her er svaret: At hedningene trodde, det var ikke deres fortjeneste, men Guds gave. At derimot jødene ikke trodde, det var deres egen skyld. Gud gav hedningene alt av bare nåde. Til frelse for uverdige hedninger gav han først sin Sønn fra himmelen. Deretter sitt ord og sin Ånd som virket troen i hjertene deres. Men legg merke til at alle disse dyrebare gavene gav han også til Israel både tydeligere og rikeligere enn til hedningene. Likevel ble Israel værende i sin vantro. Fremdeles stod de imot all denne Guds nåde. Og det var jo grunn nok for at de ble fordømt. Dette taler Jesaja om i gripende vendinger i kap. 63: "Herrens miskunn vil jeg forkynne, de gjerninger som vi priser ham for, etter alt det Herren har gjort mot oss - hans store godhet mot Israels hus". "Därför at han älskade dem och ville skona dem, därför förloste han dem", "han tok dem opp og bar dem alle den gamle tids dager. Men de, de var gjenstridige og gjorde hans Hellige Ånd sorg. Da skiftet han sinn og ble deres fiende, han selv stred mot dem".

Slik ser vi også Herren Kristus gråtende sier til Jerusalem: "Hvor ofte ville jeg ikke samle dine barn, som en høne samler kyllingene under vingene sine, men dere ville ikke!". At en sjel blir omvendt, får troen og blir frelst, er alt sammen bare nåde og gave. Men når et annet menneske som har fått det samme nådetilbudet forblir uomvendt, vantro og ufrelst, så er det hans egen skyld. Det er et resultat av at han står imot og tramper på den samme nåden som gjorde den andre troende og frelst. Vår innskrenkede forstand kan ikke fatte alle sider av dette (Joh 3: 8), kan ikke begripe hvorfor den ene blir omvendt gjennom nådens kall og virkninger, mens den andre gjennom det samme kall og virkninger ikke omvender seg og tror. Men denne vår begrensede fatteevne kan jo aldri være noen tilstrekkelig grunn for at vi skulle driste oss til å fornekte selve den sannheten som Skriften selv holder fram over alt; at det uomvendte menneske selv har skyld i sin vantro og fortapelse. Men så har vi nå også talt nok om dette her. Hver den som vil bøye seg for alt Guds ord behøver ikke leve i uvisshet i dette spørsmålet.*

[* Mange kan kanskje undre seg over hvor inngående vi har behandlet dette emnet. Men det skyldes at blant mange fremmede lærer så har dessverre også denne, om en helt vilkårlig forutbestemmelse, begynt å virke uro og splittelser blant de kristne flere steder i vårt land. Så her har vi erfart det både Luther og flere opplyste lærere har sagt, at hvis man selv bare på ett eneste område begynner å gi etter på den gamle, prøvede og sunne skrifttolkingen, og etter egen oppfatning tyder eller tar imot tydninger av Skriften, så kommer en til å gå fra den ene villfarelsen til den andre. Slik er man da også kommet til den villfarende læren om en vilkårlig nådeutvelgelse. Og når det gjelder grunnlaget for en slik lære, så har man alltid brukt Romerbrevets niende kapittel som det primære. Dette er grunnen til at vi har gått så sterkt og bredt inn på hvordan Paulus selv har forklart seg tvert imot denne læren, og legger hele skylden for Israels fortapelse på deres egen vantro. Og for at ennå et siste ord skal være sagt i saken: Tenk nå vel etter, hver eneste kristen, hva slags tanker det er du gjør deg om den trofaste Herren Gud, hvis du tror at samtidig som Gud sender ut sitt budskap over hele jorden, og kaller alle mennesker til å komme til nådens rike, ja, "befaler at alle mennesker alle steder skal omvende seg" (Apg 17: 30), - så skulle han likevel samtidig selv ha bestemt at bare noen spesielle personer skulle bli frelst. Og, uten hensyn til om menneskene tok imot eller avviste kallet, skulle han ha forutbestemt andre til ikke å få hans nåde til å omvende seg og tro. Ville ikke dette være å tilskrive den hellige Gud (forferdelig bare å si slikt) en viss falskhet? Da måtte jo Guds hjerte ha en ganske annen holdning enn den han taler til oss om i sitt ord. Og så skulle han altså til slutt legge hele skylden på den ulykkelige synderen, på tross av at han altså selv skulle ha bestemt at han ikke ville gi ham sin nåde til omvendelse? Kan vi i det hele tatt tenke noe slikt om Gud?]

Etter at vi nå har sett hvor klart disse versene avviser den falske oppfatningen om et vilkårlig nådevalg, går vi over til å se på den herlige trøsten disse versene inneholder for fattige syndere. Paulus sier:

Hedningene - egentlig: "hedninger" (det er ikke tale om hele folkeslag, men den enkelte som oppnår rettferdighet) som ikke søkte rettferdighet. Disse er altså de som "har fått rettferdighet". Dette er jo et herlig eksempel på Guds frie og ufortjente nåde. For hva hadde vel disse hedningene fortjent? La oss tenke grundig over dette spørsmålet! For uansett hvor mye vi har lært eller hørt om Guds ufortjente nåde, så ligger alltid denne smitten der i vår natur; at vi ser etter egen fortjeneste eller verdighet. Hvis vi selv gjennom en dag eller en uke har lyktes litt bedre i vårt kristenliv, da kan vi nok tro Guds nåde er over oss. Men kjenner vi oss tvert imot mer mislykket og syndige, da er vi redd for at Guds vrede er over oss. Derfor er det all grunn til å se nærmere på hvilken verdighet eller fortjeneste de hadde, disse som hadde fått den rettferdighet Israel ikke oppnådde.

Paulus sier først at de var "hedninger". Og hvordan hedningene var, det har han skildret utførlig i det første kapitlet. Der viser han først at selv om deres kjennskap til Gud er begrenset, så er de "uten unnskyldning" (v. 20). "For det en kan vite om Gud, ligger åpent for dem, for Gud har åpenbart det for dem" dels i Guds skaperverk og mektige gjerninger, men også i deres samvittighet (2: 15). Deretter viser han hvor dypt de er sunket i forferdelige og unaturlige laster, og slutter med å nevne en lang rekke med deres mest markerte synder: "De er fulle av all slags urettferdighet, seksuell

umoral, usselhet, grådighet og ondskap. De er fulle av misunnelse, mord, strid, svik og falskhet. De er slike som setter ut rykter, baktalere, gudshatere, voldsmenn, stolte, skrythalsere, de finner på all slags ondt, de er ulydige mot foreldre, uforstandige, upålitelige, uten naturlig kjærlighet, de vil ikke tilgi, de er ubarmhjertige. Disse kjenner Guds rettferdige dom, og de vet at de som driver med den slags, fortjener døden. Likevel gjør de ikke bare det samme selv, men de gir også sin støtte til andre som gjør det".

Så føyer apostelen til alt dette at de ikke en gang "søkte ikke rettferdighet". De har levd helt likegyldig i spørsmålet om hva som er Guds vilje. Kort sagt: De har vært "uten Gud i verden" (Ef 2: 12). Og legg nå merke til at det er disse som mottar nåde og frelse, mens Israel ble forkastet, - Israel, som hadde Guds ord og den herlige gudstjenesten, pakten og løftene, og som "søkte rettferdighetens lov", ja, som apostelen bevitner i kap. 10: 2, "hadde nidkjærhet for Gud". Israels barn ble forkastet på grunn av sin vantro, mens hedningene - etter hele sitt ugudelige liv - får rettferdighet, "men det er den rettferdighet som er av tro".

Med en så uventet og underlig dom har nå Gud fullstendig knust og revet grunnen bort for selv det minste forsøk på å bestå innfor ham gjennom noen egen rettferdighet. Tenk: Gud er hellig og hater all synd, men når det gjelder rettferdighet og frelse, så snur han fullstendig opp-ned på deres åpenbare tilstand. Han rettferdiggjør dem som har levd midt oppe i synden, men fordømmer derimot dem som i stor nidkjærhet søkte rettferdighet, - fullstendig tvert imot all verdighet og fortjeneste. Tenk for en ubegripelig regjeringsform! Men så stor er Herrens nidkjærhet for sin rettferdighet og Lammets ære!

Tenk for en underlig dom og regjeringsform som hersker i Kristi rike! Selv viser han det når han sier at de som hadde kastet bort dagen på forfengeligheits torg og bare arbeidet en eneste time, de fikk en hel daglønn som gave. Mens de som hadde arbeidet hele dagen og "båret dagen byrde og hete", de fikk ikke noe som helst i gave. De fikk bare etter det de hadde fortjent. Den sønnen som drog bort fra sin fars hus, og hadde sløst bort arven sin sammen med skjøger, han får "den beste kledningen". Og "gjøkalven" slaktes for å feire hjemkomsten. Mens den eldste sønnen derimot, som aldri har forlatt sin fars hus, men alltid har tjent ham, han klager over at han "aldri har fått så mye som et kje, så han kunne ha fest sammen med vennene sine". Hele vår natur opprøres jo over en slik fordeling. Og der hvor egenrettferdigheten ikke er brutt ned, der vil forargelsen alltid reise seg med slike toner: Vel, dømmer Gud på denne måten, da kan en jo like godt synde fritt og uhemmet -! Nei, pass deg nå, du menneske som vil trette med Gud! Gud opphøyer og belønner så visst ikke synden, fordi om han benåder synderen.

Den måten han dømmer på, som ofte kan se underlig ut, har bare sin grunn i Guds evige nådevalg da han utvalgte oss utelukkende i Kristus (Ef 1: 4). Og det er ikke noe Gud tåler så lite som at synderen selv i egen person vil være rettferdig overfor ham. Så stor er Gud i sin himmel at han kan benåde og forherlige de største syndere, når de bøyer seg og tilber Sønnen. Men kaster de frommeste

gjerningskristne i helvete, når de lever i sin egen rettferdighet. Så stor er Gud at det ikke finnes noe menneske som har syndet så grusomt at Gud ikke kan gjøre ham rettferdig og herlig. Og på den andre side er det ikke noe menneske som kan komme så høyt i hellighet at Gud ikke kan styrte ham like i helvete. Om vi blir frelst, så kommer det ikke an på om vi vil eller om vi løper, på vår fortjeneste eller vår verdighet, men utelukkende på Guds barmhjertighet.

Paulus vil fullstendig tilintetgjøre all vår forventning til å skulle oppnå noe med vår verdighet eller vår fortjeneste, når han sier at Gud har rettferdiggjort hedninger som ikke en gang søkte rettferdighet. Slike uverdige skapninger har altså Gud i sin frie nåde gitt rettferdighetens gave, straks de gav seg over til Kristus. Mens Israel derimot, som i stor nidkjærhet for Gud søkte rettferdighet, ikke oppnådde rettferdighet. Bare fordi de ikke søkte den ved tro, men gjennom lovgjæringer. Og disse uverdige hedningene hadde så visst ikke mottatt noen liten nåde. Nei, Paulus sier:

De har fått rettferdighet. De er ikke bare reddet ut fra den evige vreden, som de har fortjent i alle sitt livs dager. Men de har også "fått rettferdighet". De har fått - som gave - en hel og fullkommen rettferdighet. Det vil si hele lovens oppfyllelse, så fullkommen som Kristus oppnådde den for oss, hele Kristi fullkomne lydighet i all hans gjerning og lidelse. For Paulus forkynner uttrykkelig hvilken rettferdighet han mener, når han tilføyer:

men det er den rettferdighet som er av tro. I det tredje og femte kapitlet har vi lært at denne rettferdigheten er Kristi egen lydighet i gjerning og lidelse. For først sier apostelen: "Det er Guds rettferdighet ved tro på Jesus Kristus, til alle og over alle som tror" (kap. 3: 21-22). Deretter, i v. 24, kommer denne utførlige klargjøringen av rettferdigheten ved tro: "De blir rettferdiggjort ufortjent av hans nåde ved forløsningen, den som er i Kristus Jesus". Og i kap. 5: 18-19 sier han: "Slik som fordømmelsen ved den enes fall kom over alle mennesker, slik blir den enes rettferdighet til rettferdiggjørelse til liv for alle mennesker. For slik som de mange ble stilt fram som syndere ved det ene menneskes ulydighet, slik skal også de mange bli stilt fram som rettferdige ved den enes lydighet". Vi kan aldri titt nok ta disse ordene inn over oss: "Den enes lydighet", "den enes rettferdighet". For vi vil alltid være tilbøyelige til å se på vår egen lydighet og vår egen rettferdighet.

Når nå altså de uverdige hedningene mottar Guds Sønns egen rettferdighet, da er de ikke bare fridd ut fra vreden. De er også satt over i Guds aller inderligste vennskap. Ja, slik vi lærte det i det åttende kapitlet; da er de rett og slett "Guds barn" og "arvinger", ja, "Kristi medarvinger". Og hvem kan skildre hvor stor Guds kjærlighet må være til dem som er ikledd hans enbårne Sønns egen rettferdighet, og er hans Sønns "brødre" og "medarvinger"? Disse må da i høyeste grad være velbehagelige for Gud! Om disse må han da bare ha fredstanker. Hans mest trofaste faderomsorg må jo følge disse hvert øyeblikk gjennom hele livet, og så vil han én gang gi dem en uendelig stor salighet. Her ser du da hvor stor Guds nåde er, når alt dette blir gitt slike uverdige skapninger som hedningene, som ikke en gang søkte etter rettferdighet.

Men hvem er de så, disse hedningene som får oppleve all denne nåden? Er dette råde avgudsdyrkere som aldri har hørt om Kristus? Nei, slett ikke. For teksten forteller oss at rettferdigheten kommer "av tro", eller "er av tro". "Og hvordan skal de tro på ham som de ikke har hørt om?" (kap. 10: 14). Gjelder dette da oss alle, bare vi har hørt om Kristus? Nei, sier teksten, for rettferdigheten får vi ved tro, "men ikke alle (som har hørt om Kristus) var lydige mot evangeliet" (sv: hava hörsammat evangelium) (kap. 10: 16). Er det da kanskje bare noen tilfeldige hedninger som vi ikke kjenner noe til, som får eie denne nåden? Det stemmer heller ikke. For teksten vår sier i det siste verset: "hver den som tror på ham, skal ikke bli gjort til skamme". Måtte vi da la det synke dypt inn over oss at den nåden vi taler om her, tilhører ikke bare noen tilfeldig tid eller sted. Den kan også bli vår, vi som leser dette. For det er det som er det aller viktigste i alt dette, at vi eier det selv.

Vil du så få visshet i om all denne nåden også er din, så legg nøye merke til ordene Paulus bruker når han taler. Han sier at rettferdigheten "er av tro". Her gjentas altså det som uavlatelig forkynnes gjennom hele Skriften, at det er bare ved tro vi mottar den frelsende rettferdigheten. Om alle dine egne og andres meninger sa noe annet, så stol da bare på hva det er Gud og hans vitner sier! Og de forkynner at det ikke er noe annet som nytter, at alle andre veier er falske. Det er en eneste vei til å få eie all Guds nåde, og det er troens vei - "troen på Jesus Kristus", troen på "ham som rettferdiggjør den ugudelige". Så gjenstår det bare at du får se hva Skriften mener med tro. Og der vil du finne at den frelsende troen ikke er det hele verden kaller for tro; bare kunnskap og erkjennelse av sannhetene i Ordet. Det er heller ikke det du selv velger å kalle tro; gode og varme opplevelser av nåden, eller noe slikt. Nei, det Skriften kaller for tro er dette du finner hos disse menneskene hvor Skriften sier at de trodde. Det du finner hos dem hvor Kristus sa: "Din tro har frelst deg".

Det var disse fattige synderne som sønderknust søkte nåde hos ham. I nød over sin synd hadde de gitt opp alle andre veier til frelse. Men gjennom evangeliet ble de nå dratt til ham og deretter bundet til ham, så de ble hans folk, hans etterfølgere for hele livet. Der ser du med egne øyne hva den frelsende troen er. Og bare tenk for en nåde dette er, at du tydelig kan se i Skriften hva det var Kristus mente var en frelsende tro. At du i selve Skriften kan se hva det var som kjennetegnet dem som fikk oppleve Kristus si til dem at de hadde den frelsende tro. Og så; for en veldig nåde det er når du kjenner igjen akkurat det samme hos deg selv. Og ettersom "Herren Gud ikke gjør forskjell på noe menneske", og fordi du også er en av dem han har frikjøpt, da må du jo også kunne vite at han sier det samme til deg: "Din tro har frelst dig, gå med fred!". For det må jo da også gjelde for deg, det de fikk motta fra hans egen munn, de som kom til ham mens han levde på jorden: "Din tro har frelst deg".

I den teksten vi nå har for oss har vi et herlig eksempel på Guds frie nåde, som vi aldri må glemme; dette at Gud tar imot og bare på grunnlag av tro rettferdiggjør hedninger som ikke en gang søkte etter rettferdighet. Gjennom en så mektig og virkelighetsnær skildring lyser Guds store og frie nåde gjennom Kristus virkelig opp for øynene våre. Slike eksempler bør vi studere nøye, for at vi kan

beholde denne trøsten som overgår alt det vi måtte møte i anfektelsens tider. For de som virkelig tror, har alltid så mye kamp og uro på grunn av synden som ennå bor i dem, at de har behov for alt Guds ord for å kunne beholde troen.

For slike sjeler som er slått ned av synd, vil dette eksemplet være en veldig trøst. Mens derimot de som med all sin kunnskap ennå kan fortsette å leve i verdens og syndens tjeneste, som ikke knuses av sine synder og drives til Kristus, men tvert imot forherdes, de bør lytte til et annet budskap i det som nå følger i teksten vår. Der vil de få se et folk som er omgitt av alle nådemidlene, som er overøst med de herligste manifestasjonene av Guds makt, rettferdighet og barmhjertighet. Men som på tross av alt dette likevel har forherdet hjertene. Det er ikke noe som kan vekke dem så de ser sin synd og sin dødsdom, så de kunne drives til å omvende seg til Herren. Isteden søker de bare å bygge opp sin egen rettferdighet og ender med å "dø i sine synder". Paulus sier videre:

Men Israel som søkte rettferdighetens lov, har ikke grepet rettferdighetens lov. Her har vi så den sørgelige motsetningen til det som er talt foran, og siste del av svaret på spørsmålet: "Hva skal vi da si?". Hedningene, de som ikke var Guds folk, og som ikke en gang "søkte rettferdighet", de har fått rettferdighet, bare gjennom troen på Kristus. Og Israel, de gudfryktige og troende fedrenes barn, Abraham, Isak og Jakobs sønner, Guds eget folk - de ble forkastet, de har ikke oppnådd rettferdigheten. Når det gjelder den store massen blant disse, så blir de forblindet, forherdet og fordømt. Det var dette som skapte den "store sorg og stadige nød" i Paulus' hjerte (v. 2). Og det som gjorde sorgen spesielt bitter, var tanken på all den nåde og alle de goder Gud hadde overøst dette folket med, "de som er israelitter", sier han, "dem tilhører barnekåret, herligheten, paktene, lovgivningen, gudstjenesten og løftene. Også fedrene tilhører dem, og fra dem er Kristus kommet etter kjødet, han som er over alle, den evig velsignede Gud".

I tillegg til alt dette har vi den sannheten Paulus nevner her, at det var ikke noen likeglad holdning de hadde til Gud og sin frelse. Nei, de "søkte rettferdighetens lov"* eller lovens pris, akkurat som de som kjemper på idrettsarenaen for prisen/seieren. På samme måten "søkte"/anstrengte Israel seg for å oppnå rettferdighet. Og i denne kampen brukte de mange midler og store anstrengelser. De fastet, ofret, ba osv. På tross av alt dette "har de ikke grepet rettferdighetens lov". De nådde ikke fram til målet, de ble ikke rettferdige, men ble værende under lovens forbannelse og måtte "dø i sine synder" (Joh 8: 24). På samme måte stiller også Kristus Israel og hedningene opp mot hverandre i den gripende talen om at "mange skal komme fra øst og vest og sitte til bords med Abraham, Isak og Jakob i himlenes rike. Men rikets sønner skal kastes ut i det ytterste mørket. Der skal det være gråt og tenners gnissel" (Mat 8: 11-12). For en forferdelig slutt på så stor innsats og strev for å oppnå rettferdighet! Hvordan kan det ende slik? Hvordan kunne en så forferdelig slutt ramme et så høyt benådet folk, - som til og med søkte rettferdighet? Ja, det er akkurat spørsmålet apostelen nå selv reiser, og samtidig besvarer med sin tilføyelse:

[* Uttrykket "rettferdighetens lov" - de "søkte rettferdighetens lov", men "har ikke grepet rettferdighetens lov" - kan synes noe underlig. Vi ventet nok heller at apostelen skulle sagt: De søkte

lovens rettferdighet osv. Av sammenhengen, og fordi det her tales om en klar motsetning til det som just er sagt om hedningene (at de ikke søkte rettferdighet), oppfatter vi nok at Paulus med dette uttrykket vil si noe slikt som at "Israel søkte rettferdighet". Og da som han antyder; at det som Israel søkte, det ville de også ha oppnådd, bare de hadde søkt det i tro. Men saken er at de ikke hadde en ren kjærlighet til selve rettferdigheten. De søkte den bare på grunn av loven. På grunn av lovens trusler eller løfter søkte de å oppfylle den, og oppnå dens pris. Derfor sier Paulus at de søkte "rettferdighetens lov" - en kan si at de søkte en "rettferdiggjørende lov". Jødene søkte en lov som skulle rettferdiggjøre dem. Men en slik lov var ikke Guds lov for syndere, som den bare kan fordømme. Det var bare i troen på Kristus den rettferdiggjørende loven fantes. Men rettferdigheten i Kristus ville ikke jødene ha. Derfor "har de ikke grepet rettferdighetens lov", og fikk aldri motta det salige vitnesbyrdet om at de var rettferdige.]

Hvorfor? Fordi de ikke søkte den ved tro, men ved lovgjerninger. "Hvorfor?" Med dette uttrykkelige spørsmålet vil apostelen vekke alles oppmerksomhet. Hva var egentlig årsaken til at en så forferdelig og uventet slutt skulle bli resultatet av en så nidkjær og aktiv innsats for å oppnå rettferdighet? Det enkle og bestemte svaret er dette: De søkte rettferdighet, men ikke gjennom tro, ikke i Kristus. Men gjennom lovgjerninger. De hadde "nidkjærhet for Gud", de søkte rettferdighet. Men de søkte den der den nå, etter syndefallet, aldri finnes. Og de forkastet ham som er den eneste rettferdighet som finnes for syndere. De ville trenge seg fram gjennom fjellveggen, hvor det ikke finnes noen dør, og knuste dermed bare sine egne hoder. Dette var grunnen, sier apostelen.

Det første vi lærer her, er det vi allerede har sett: Hvor sterkt Paulus her imøtegår læren om at Gud skulle ha forutbestemt oss enten til frelse eller til fordømmelse, etter en slags vilkårlig rådslutning. På det uttrykkelige spørsmålet om hvorfor Israel ikke hadde grepet rettferdighetens lov, svarer Paulus ikke: Fordi Gud ikke hadde utvalgt dem til frelse. Nei, svaret var: "Fordi de ikke søkte den ved tro". Fordi "de snublet over snublesteinen". Men dette har vi allerede talt nok om.

Det neste vi lærer her er hvor fast og urokkelig Gud har besluttet at det er bare i sin Sønn han benåder og rettferdiggjør syndere, og hvordan det er helt umulig at Gud kan være nådig mot en synder, uten gjennom hans Sønn. Det ser vi her av hvordan han selv ikke en gang for sitt eget eiendomsfolk, for Abrahams, Isaks og Jakobs barn, kunne gjøre noe unntak. Selv disse, på tross av alle deres anstrengelser etter rettferdighetens lov, lar han dø i sine synder og gå fortapt. Fordi de ikke bøyer seg inn under den rettferdiggjørelsens lov som ble forkynt for dem, troen på Kristus. Men tvert imot strir mot den og fortsetter å søke rettferdiggjørelse gjennom egne gjerninger. Her lærer vi alvoret i budskapet om at "Det er ikke frelse i noen annen (enn Kristus), for det er ikke noe annet navn under himmelen, gitt blant mennesker, som vi kan bli frelst ved" (Apg 4: 12), og alvoret i Jesu egne ord: "Jeg er veien ... Ingen kommer til Faderen uten ved meg".

Hvis bare vårt hjerte virkelig trodde denne Bibelens store hovedsannhet, da ville vi straks kunne forkaste mang en selvlaget mening i spørsmålet om frelse, og innse falskheten i mang en strålende

fromhet. Først og fremst ville vi jo da fullstendig kunne avvise den grove usannheten som til og med hersker midt i kristenheten, at en kan bli frelst gjennom hvilken religion som helst, hvis en bare har det rette alvor og trofasthet. Hvis bare en handler etter sin samvittighet og forstand. Dette som verden til og med har formet som ordspråk, og som mange tror er Bibelens ord; at "enhver blir salig i sin tro". Både vår tekst, så vel som de ordene vi nettopp har sitert fra Peter og fra Herren selv, sier noe ganske annet.

Men her lærer vi også noe som er mye mer viktig. Dette at selv de som bekjenner seg til Kristi evangelium, på tross av alt sitt alvor og nidkjærhet i tjeneste for ham, fremdeles kan gå fortapt. Det skjer når de ikke av hjertet søker all sin rettferdighet i Kristus alene. Samtidig med at de bekjenner sin frelse ved tro alene, har de hjertets egentlige trøst i sin egen kristendom eller gudfryktighet.

Israel hadde Guds eget ord, fullt av herlig forkynnelse om Kristus. Og de bekjente at de trodde alt det deres hellige Skrift inneholdt. Likevel søkte de sin rettferdighet i egne gjerninger, og gikk fortapt. Slik sier også Kristus det skal gå med dem som har tilhørt hans menighet, har bekjent at de tilhører ham, men ikke har vært ikledd bryllupsklærne. Både i det sjuende og det tjuende kapitlet i Matteus evangelium viser Herren at selv de som gjennom nådens kall hadde gått ut fra verden og slått seg sammen med dem som trodde på ham, for å tjene ham, selv de skal likevel bli "kastet ut i det ytterste mørke" når de ikke har hatt all sin rettferdighet bare i ham. For det bryllupet han skildrer i Mat 22: 2-13 som "himlenes rike" på jord, det er ikke den store, allmenne forsamlingen av alle som er døpt. Det ser vi av at de som er med i denne flokken, de er kommet dit etter et kall gjennom de tjenerne som var sendt ut. Men dette var et kall (sv.: som de ikke kunde hørsamma) som ikke nådde inn hos dem som var fanget i sin jordiske eller kristelige aktivitet. De var ikke i stand til å høre, til å reagere på kallet. Men kristelig aktivitet og jordisk gods hindrer ingen fra å tilhøre den synlige, blandede forsamlingen.

Og likevel, selv om "bryllupet" altså skildrer alle dem som gjennom Guds kall har skilt lag med verden og nå samles i tilbedelse av Kristus, så kastes de altså ut i mørket utenfor, de som Herren finner uten bryllupsklær. Slik taler også Herren i Mat 7: 22-23 om at mange på den store dag skal si til ham: "Herre, Herre, har vi ikke profetert i ditt navn, drevet ut demoner i ditt navn og gjort mange kraftige gjerninger?" Men han skal da bekjenne for dem: "Jeg har aldri kjent dere. Gå bort fra meg, I ogærningsmän!" Så alvorlig har Kristus understreket den sannheten at ingen ting, ikke noe hellig liv og ikke en gang å profetere eller gjøre kraftige gjerninger i hans navn, frelser sjelen. Bare én ting kan frelse: bare bryllupsklærne som er "tvettet og gjort hvite i Lammets blod" (Åp 7: 14), bare den tro som i hjertets dyp virkelig har, eller søker, all sin trøst i Kristus alene. Må Herren hjelpe hver eneste en av oss, mens vi ennå har nådens tid, til å ta til oss slike ord fra Kristi egen munn!

For de snublet over snublesteinen. Her får vi den egentlige forklaringen på jødernes vantro. Det som gjorde at de ikke ville høre når Kristus og hans vitner talte til dem om faren ved det de drev på med, og formante dem til omvendelse. I tillegg til egenrettferdigheten som satt så dypt hos dem, kom

deres fornuft og egne meninger som avgjorde hvordan Kristus skulle opptre, hvordan han skulle lære og være. Og når de ikke opplevde Jesus slik som de hadde tenkt seg Kristus, så forherdet hjertene seg overfor hans ord. De hadde selv gjort seg opp en mening om at Messias og hans rike skulle komme til dem i jordisk makt og glans. At han skulle være å finne blant de ledende i Israel, skulle samstemme i alt det de lærte og gjorde, og sammen med dem skulle gjøre jødene til et fritt og lykkelig folk på jorden. Men nå refset han jo tvert imot dette folkets hyrder og alt deres falske vesen. Og når det gjaldt hans egen person, så var han jo "foraktet og forlatt av mennesker, en smertens mann, vel kjent med sykdom". Derfor "aktet de ham for intet" (Jes 53).

Senere oppstod det også en veldig strid om læren, når han tok de aller største synderne til nåde, og samtidig fordømte de mest ansette fariseerne. Her ser vi den virkelige snublesteinen. Og når han så til sist ender sitt liv på et sted hvor de henrettet mennesker, så var alt sammen nok til å gjøre dem fullstendig overbevist i sin oppfatning av at han var en bedrager. Nå kunne de freidig håne ham på korset, og fortsette å forakte alt hans ord. Så forskrekkelig var Kristus blitt deres "snublestein", at på den hadde de fordervet seg så totalt at de nå, ved å drepe livets fyrste ble mangedobbelt lovbyttere i forhold til det de hadde vært før. Slik kan den store, rettferdige Gud gjengjelde og styrte dem som ikke i alle ting vil bøye seg for hans ord.